

tolarjev. Ker škofi od svoje božje pravice odstopiti ne morejo, če nečajo cerkve izdati, zato bodo še naposled vsi zaprti. —

Verni Katoličani so začeli za preganjano cerkvo moliti. Ali tudi tega Prusi ne trpijo. Še celo moliti je zdaj prepovedano. — Ali ni čudno, ako še vendar ljudje pravijo: da vera ni v nevarnosti, da se vere nihče ne dotika?

Francozi, izbrihtani po nesrečah brezverstva, zdaj po sijajnih procesijah kršanski dub in mišljenje krepijo. Nad tem se pa jezijo vsi liberalci po vseh krajih ter skušajo vlade na to pripraviti, da bi procesije prepovedale. Ostro prepovedane so zdaj na Laškem in deloma na Nemškem. Tudi pri nas je minister Lasser te dni v razposlani okrožnici prepovedal procesije, posebno v Marija Celje. —

Kot vzrok te prepovedi se navaja: da se kolera ne bi po velikem številu romarjev po deželi raztepla. —

Ali čudno se nam zdi, če je to edini vzrok ove prepovedi, zakaj se tedaj ne prepovejo tudi shodi pevcev, turnarjev(?) Zakaj se ne ustavi ekserciranje vojakov? Na ptujskem polji je ravno zdaj zbranih kakih 30.000 mož. Nekateri regimenti so prišli iz Ogrske in Hrvatske, kder gotovo kolera hudo razsaja! Po železnicah se prevaža veliko tisoč ljudi. Zakaj se to ne prepove? Po mestih je več tisoč ljudi skupaj. Zakaj se ne razženejo zavolj kolere? Čudno, tedaj le skupno moliti je nevarno?

Kranjska dežela sploh ne spada med bogate dežele. Poslednji čas trpi po raznih nesrečah. Vendar so Kranjci vrli Katoličani in bogati na djanjih ljubezni. To se vidi zlasti na pobiranju milih darov za blage namene. Pobirajo pa med drugim tudi za Sv. Očeta — za kalvarijo in cerkev sv. Jožefa pri Ljubljani — za afrikanski misijon, za društvo sv. Bonifacija — za sv. detinstvo — za razne pogorelee — in zdaj posebno za nesrečne Dolence, ki so po grozni toči v veliko nesrečo prišli. Bog plati!

Gospodarske stvari.

Pirnica ali pirika.

Ni ga pač dračja, niti zeli, ktera bi gospodarju toliko prizadevala, ter mu toliko škode na polji delala, kakor pirika ali pirnica. Po ostrem listju, po kolenčastem plezajočem stebelu mislimo da jo vsak oratar (poljedelec) pozna. Pirika se tako silno razširja, da v kratkem krog in krog, mreži enako vse prepreže in vsako drugo bilje zaduši. Tako zamore pirika vso setev ali tudi košnjo uničiti, in si mora toraj vsak poljedelec na vso moč prizadevati, da jo iztrebi.

Pirika ti pokvari vsako zemljišče, bodisi ilo-

vnato ali apneno, glinasto ali peščeno, suho ali vlažno. Najrajši pa raste v zemljišči od poseda-joče vode vlažnem, ker piriki moča manj škodje, ko našim setvam.

Poznamo pa vendar dva pomočka, ktera piriko ubijeta, kterih se bo toraj tudi gospodar poslužil, da jo iztrebi; in ta pomočka sta: senca in globoko oranje.

Mnogi so že zapazili, da pirika gnoja ne trpi, ter na dobro gnojeno zemlji precej zginje; k temu vendar ni neposredno gnoj pripomagal, ampak vdelovanje zemljišča in močno rastoče bilje, ker je tako pirika v senco prišla, katera jo ubija. Ta zel tudi korenin nikdar globoko v zemljo ne poganja, in zamore le tam rasti, kjer ji svitlobe ne manjka. Ako je toraj pirika globoko podorana, ji manjka zraka in svitlobe in mora poginiti. Kdor toraj naravo tega zelišča pozna, ga zamore tudi z dobrim vspehom zatirati. Ako je zemljišče močvirno, ga treba pred vsem osušiti, bodi si z drenažo (s podzemeljskimi vodotoki) ali kako drugače; potem se naj plitvo, dva do tri palce globoko, zorje, izorana pirika se naj z ostro brano iztrga, čez nekaj časa se naj s hlevnim gnojem pognoji, potem še le globoko orje in seja bilje, ktero se okopava. Osušena zemlja piriki ni ugodna; podorana pirika, ki se z brano še ni odpravila, je zdaj globoko pod zemljo, in rastoče bilje dela itak tudi piriko dušečo senco. Pirika zdaj ne samo ne škodje več, ampak tudi koristi, ker v zemlji strohni ter jo tako rodovitno stori.

Uničenje pirike je tudi odvisno od semena, ki se na njivo seje. Najrajše se zaplodi pirika med strnenim žitom, ki ima le ozko listje, tako da med njim luč do pirike lahko dobaja; razun tega se začne listje strni, ko zrneje zori, sušiti, lati same pa le malo sence delajo. Bolje od strni je sočivno bilje, ki s širokim in gostim listjem gosto senco dela. Krompir, repa in kornuza, ki se vkopavajo, so za vničenje pirike najpripravišji, ker se tako pri okapanju znabiti še ostala pirika gotovo uniči.

Iz tega je očitno, da se ne bo nikdar pirike rešil, kdor svoje zemljišče le plitvo orje in vedno le strn seje.

Kar je na senokoših mah, to je na njivi pirika; ena kakor druga zel napreduje le na zanemarjenem prostoru.

Pirika je, kakor ve vsak kmetovalec, ki jo na svoji zemlji ima, preškodljiva, in umen gospodar ne bo nobenega pomočka, ki jo zatreti zamore, zanemarjal. (Zag. gosp. list.)

Petrolej proti hišni gljivi drvojedki. Dostikrat se vidi na lesenih hišah in drugih stavbah: gljiva drvojedka, ktera, ako les prevzame, ga razje, da začne prhniti in razpadati. Tej nezgodi se v okom pride, ako se gljiva, kedar se zaplodi, hitro odstrani in dotično mesto s petrolejem namaže.

Tudi jeden vzrok, zakaj krave izvržejo, je, kakor skušnja uči zasmrajena voda po mijilu ali žajfi, ako se perilo v istem koritu ali škafu žajfa, v katerem se krave napajajo. Zavaljo tega je treba, da gospodarji na to pazijo, da se korita ali škafi, iz katerih se krave napajajo, ne rabijo za kaj druga, najmanj pa za kaj takega, po čem se voda s katerimikoli nezdravimi rečmi zasmradi.

Zoper krvavo scanje pri goveji živini priporočujemo sledeče sredstvo, tem bolj, ker gospodarji ne morejo vselej in hitro do živinozdravnika. Krvavo scanje dobiva najbolj pogosto živina, katera se po lesih ali gozdih pase. Nekteremu kmetu zbolita na tej bolezni nagloma 2 kravi. Ni vedel na prvi hip, kako bi si pomagal. Zdaj mu pride na misel jegova homeopatiška apoteka in knjige. (Na deželi se s takimi vračili pogosto pečajo naši duhovniki.) Hitro vzeme bukve in malo apoteko in izbere: ipecacuanha. Tega vlije 15 kaplic na kos kruha ali v poldrugi masel vode, ter da bolnim kravam povžiti. Zraven še je dajal vsako tretje uro nekaj akonita. In čuda! v 12 urah ste kravi bile zopet zdravi, akoravno ste skoro samo kri scale.

Po tem načinu je omenjeni kmet 12 bolenih goved pogina otel.

Kdor hoče in zamore, naj prilično poskusi!

Les zoper trohljivost zavarovati zamoremo, ako ga pomazemo z vrelim oljnatim firnežem. Kedar je tako namazan les zopet dobro posušen, tedaj se prevleče še z oljnato barvo. Tako zavarovan les ne bo kmalu trohnel. —

Vinorejno društvo se je napravilo tudi v Slovenski Bistrici. Namenjeno je skrbeti za boljše obdelovanje vinogradov in za umno kletarstvo. Ovo društvo je še tudi zato posebno imenitno, ker so blizu Sl. Bistrice obširni vinogradi v najboljših legah na podnožji košatega Pohorja. Ondi na Kovački gori se zori „kralj štajerskih vin“ — zlatorumeni „Brandner“.

Sl. bistričko društvo je 8. vinorejsko društvo na slovenskem Štajeru. Ostala društva so: v Mariboru, v Radgoni, v Čmureku, v Ljutomeru, v Ormužu, v Ptuji in v Brežicah.

O koristi in potrebi takih društev je Sl. Gospodar že v št. 29. govoril ter jih zopet nujno priporoča in jim marljive delavnosti in blagega vspeha želi. —

Dobrega doliva za staro vino časih gospodarjem celo pomanjka. Nekateri si pomagajo iz zadrege s tem, da mesto vina kamenčke v sod spuščajo, dokler vino zopet ne stopi do pilke. Tako ravnanje ni ravno preslabo. Vendar paziti je, da se vselej vzemejo pripravni kamenčki — pravi kremenci ali „kižnjaki“. Z drugim n. p. z apnenskim kamenjem bi se vino pokvarilo. Do-

bro je tudi odbrane kremenčke v ognji razbeliti — in potem zatopiti v vodo, katerej je nekoliko soli primešana.

Dopisi.

Od Radgone. (Zopet nekaj lepega od nove šole.) Žalostno novico sem zvedel včeraj, ko sem se mimogredé pri Radvanjski slatini mudil. Obhajali so namreč pri Kapeli šolski izpit, kjer so se snidli šolski moževi, šolska mladež in več za šolo vnetih farmanov možkega in ženskega spola. Ko so šolski izpit ob 12. uri dokončali, so se podali v krčmo, morebiti tudi na „izpit“, in so bili tam kaj dobre volje do tretje ure. Popevali so, kričali, pili itd., da je bilo kaj. Okoli treh se podajo nekteri šolarji precej vinjeni na svoj dom, nekoliko pa se jih poda v Muro kopat in tamkaj najde — eden v valovih svojo smrt. Žalostni gledajo jegovi mali tovariši za njim, ko še dva-trikrat svoje roke iznad vode pomoli potem pa — premine. Bil je sin nekega želarja, ki močno obžaluje smrt svojega deteta.

Nekdaj, čujte, nismo šol tako končavali, da bi do poldne v šoli odgovarjali, česar smo se naučili, po poldne pa v krčmo šli in kričali, kakor da bi ob pamet šli. Potem je baranje, kdo ima pravico ptuje otroke v krčmo goniti in jih tam vpijaniti, da domu gredé blujejo, kakor zastarani pijanci, doma pa omedljujejo. To je lep napredek v — novi šoli.

Iz ptujske okolice. (Herman naš poslanec.) Prav čuden ptič, mora biti dopisnik članka: „Herman 1861. in pa 1873. leta v 196. št. „Slovenskega Naroda.“ Zakaj pa nagovarja dopisnik le „prebrisane murske in dravske Poljance in pametne slovenske Goričanje“, da bi volili g. dra. Ploja — kateri je pri celi agitaciji nedolžna stvar (? Vred.) — zakaj pa tudi ne Haložane? Ali mar misli, da so ti itak že vsi za novo skovano geslo: „vse za narod, omiko i svobodo?“ — Gotovo dopisnik tega ne misli, temuč zajec v drugem grmu leži.

Vi gospodine dopisnik, službujete v Haložih že okoli 15 let, kaj ste storili v tem dolgem času za svoje geslo? Zares slabo znamenje za Vas in za „stranko“, katerej hlapčujete.

Rimski cesar Titus je rekel: „žal mi je za vsak dan, za ktereга nič dobrega storil nisem“ a vi gospodine, ste zgubili naj manj 15 let za svojo stranko.

„Sram Vas bodi“ tudi jaz Vam rečem, da pri tako dolgem službovanji nimate nikakoršnega vpliva v svoji fari, tem manj na murske in dravske Poljance in slovenske Goričanje. Da je to istina, so pokazale zadnje in predzadnje volitve v deželni zbor; zadnjokrat še za volilca izvoljeni niste bili, predzadnjokrat pa, mislim razun Vas ni jeden vaše fare narodno volil.

Kdor pa vpliva nima doma, ta še ga manj